

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้: "ต้นไม้มีปัญหา: ทำอย่างไรโปร (ไม่เดือดร้อน)"

เวลา: 40 นาที

สมรรถนะสำคัญ: การคิดขั้นสูง (วิเคราะห์และประเมินค่า), ทักษะชีวิต (การปรับตัวและขอบเขตความสัมพันธ์), การสื่อสาร

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของการบำเพ็ญประโยชน์ตามกิจวัตรความดีข้อที่ 6 ได้
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์วิธีการทำความดีที่พอดีและไม่สร้างความเดือดร้อนให้ตนเองจากเนื้อหา "ต้นไม้และความดี"
3. นักเรียนเสนอวิธีการช่วยเหลือผู้อื่นในชีวิตจริงอย่างเหมาะสม

2. สื่อการเรียนรู้

- คลิปวิดีโอ "ต้นไม้และความดี : ทำความดีอย่างไรไม่เดือดร้อน"
<https://www.youtube.com/watch?v=Vuw29Q67a24>
- สมุดบันทึกความดี (กิจวัตรข้อที่ 6)
- อุปกรณ์สำหรับกิจกรรม (เช่น กระดาษโน้ตสี หรือ การ์ดสถานการณ์)

3. กระบวนการเรียนรู้ (40 นาที)

ขั้นที่ 1: Check-in & Hook (5 นาที)

- **Facilitator (ครู):** ชวนเด็กๆ เล่นเกม "กระเจกษาแห่งความดี" ให้จับคู่กันแล้วผลัดกันเขียนแบบท่าทางเพื่อนที่เป็นผู้มีน้ำใจ (เช่น ท่าช่วยยกของ, ท่ากวาดวัด)
- **คำถามชวนคิด:** "ใครเคยช่วยเพื่อนแล้วรู้สึกเหนื่อยจนอยากร้องไห้บ้างไหม? หรือช่วยแล้วเรากล้าปากเอง?" (เพื่อเชื่อมโยงกับเนื้อหาคลิป)

ขั้นที่ 2: Content & Analysis (15 นาที)

- ชมคลิปวิดีโอ "ต้นไม้และความดี : ทำความดีอย่างไรไม่เดือดร้อน" (เน้นช่วงที่ชายหนุ่มให้เพื่อนยืมเงินจนเสียโอกาสเช่าแผงค้า และช่วงที่พบนักพรตกับเศรษฐี)
<https://www.youtube.com/watch?v=Vuw29Q67a24>
- กิจกรรม "Deep Listening & Dialogue": ครูใช้คำถามทรงพลังเพื่อให้เด็กวิเคราะห์:

- "ทำไมต้นไม้ที่ให้คุณประโยชน์มากมาย ถึงถูกตัดโค่น?" (คำตอบ: เพราะต้นไม้ไม่รู้จักรักษาป้องกันตนเอง)
- "ชายหนุ่มทำความดีผิดที่ตรงไหน?" (คำตอบ: ดีเกินไปจนไม่มีขอบเขต ปฏิเสธไม่เป็น)
- "การทำดีที่ถูกต้องตามคำสอนของเศรษฐกิจคืออะไร?" (คำตอบ: เลือกช่วยคนที่เป็น 'ผู้ให้' ไม่ใช่ 'ผู้ขอ' ตลอดเวลา และปฏิเสธให้เป็น)

ขั้นที่ 3: Connection to Life (15 นาที)

- กิจกรรม "ออกแบบสมุดออมบุญอัจฉริยะ":
 - แบ่งกลุ่มให้นักเรียนช่วยกันคิดวิธีปฏิบัติ กิจกรรมความดีข้อที่ 6 (บำเพ็ญประโยชน์) ในโรงเรียน หรือที่บ้าน
 - เงื่อนไข: ต้องเป็นความดีที่ไม่เดือดร้อนตนเอง (เช่น ช่วยเพื่อนตัวหนังสือหลังเราทำการบ้านเสร็จแล้ว, ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านที่แรงเราไหว)
- ให้แต่ละกลุ่มลองฝึกบทบาทสมมติ (Role Play) "วิธีการปฏิเสธอย่างสุภาพ" เมื่อเพื่อนมาขอในสิ่งที่ทำให้เราเดือดร้อน (เช่น ขอลอกการบ้าน หรือขอเงิน)

ขั้นที่ 4: Wrap-up & Reflect (5 นาที)

- สรุปบทเรียน: "การทำความดีไม่ได้มีแค่ด้านเดียว แต่ต้องมีปัญญาควบคู่ไปด้วย" สังคมต้องการคนดีที่เข้มแข็งและมีพิษสงไว้ป้องกันตนเอง ไม่ใช่คนดีที่ไร้ทางสู้
- ให้นักเรียนเขียนเป้าหมายความดี 1 อย่างที่จะทำในสัปดาห์นี้ลงในสมุดบันทึกความดี

4. การวัดและประเมินผล (ง่ายและสนุก)

1. ประเมินจากการตอบคำถาม: สังเกตการแสดงความคิดเห็นว่าเข้าใจเรื่อง "ขอบเขตของการทำดี" หรือไม่
2. การสังเกตพฤติกรรม: ดูความตั้งใจในการร่วมกิจกรรมบทบาทสมมติการปฏิเสธอย่างมีไหวพริบ
3. ชิ้นงาน: การบันทึกเป้าหมายการบำเพ็ญประโยชน์ในสมุดบันทึกความดี (เน้นที่การทำได้จริงและไม่เบียดเบียนตนเอง)

หัวใจสำคัญสำหรับ Facilitator: ครูไม่ต้องบอกว่า "ต้องทำอะไร" แต่ให้ใช้ "คำถาม" จากในคลิปให้เด็กๆ ค้นพบคำตอบด้วยตัวเอง เช่น "ถ้าเราเป็นต้นไม้ต้นนั้น เราจะทำอะไรให้คนไม่กล้ามาตัดเรา?" วิธีนี้จะช่วยพัฒนาสมรรถนะการคิดได้ดีที่สุด